

Windpark Rubeerdijk

Verslag Omgevingsraad Windpark Rubeerdijk- Bijeenkomst 4

Datum: 11 juli 2024

Tijd: inloop vanaf 18:45 u, start om 19:00 tot 21:15 uur

Plaats: Gemeenschapshuis St. Antonius, Kerkstraat 84 Lepelstraat

Aanwezig:

- 11 aanwezigen, waaronder 2 namens Duurzaam Steenbergen, 1 namens STEB, 1 namens werkgroep Brabantse Wal
- twee medewerkers van Pure Energie: Stan Hellegers (notulist) en Truus Harkes (voorzitter)

Opening

Acht afwezigen, waarvan drie onverwacht.

De bijeenkomst in juni is afgezegd wegens voetbal. Aangepaste agenda, voorrang voor de onderwerpen die door de deelnemers zijn aangedragen. Hierdoor schuiven een aantal onderwerpen door naar volgende keer. Vandaag: gezondheidseffecten, technische aspecten rondom wind en opslag en over nadeelcompensatie. Vooraf over alle thema's verdiepende informatie gestuurd aan alle deelnemers. Per mail geen vragen ontvangen van de afwezige deelnemers.

Terugkoppelingen

Verslag: geen opmerkingen

Tijdlijn: geen opmerkingen

Onderzoeksdocument: er zijn nog bespreekpunten vanuit de werkgroep Brabantse Wal, maar die hebben geen invloed meer op de teksten in het onderzoeksdocument. Daarnaast mist een van de deelnemers, zaken die te maken hebben met de bouw. Het klopt dat die niet apart behandeld worden in het onderzoeksdocument. De bouw van een windpark behandelen we vandaag in het tweede deel van de bijeenkomst in algemene zin. Zodra we richting bouw gaan is het een gespreksonderwerp voor de omgevingsraad.

Stand van zaken:

-De locatie is onderwerp van gesprek in de stuurgroep van de Regionale Energie Strategie (RES) West-Brabant. De ambtenaar van de gemeente heeft gezegd dat ze een voorstel gingen maken voor de bespreking in het bestuursoverleg van de RES. Maar eerst moeten de wethouders van Tholen, Steenbergen en Bergen op Zoom samen een notitie voorbereiden.

We denken dat de planning haalbaar blijft. Gemeente heeft onze tijdlijn. We willen in het derde kwartaal planologische medewerking vragen. Dat geeft een bepaalde zekerheid voor de investeringen die met onderzoeken gemoeid zijn.

-De ambtenaar die wij spraken draagt het per 1 augustus over aan een nieuwe projectleider. Onze huidige contactpersoon blijft betrokken als programmamanager Duurzaamheid. Ook is sinds kort een communicatiemedewerker vanuit de afdeling duurzaamheid ons eerste aanspreekpunt. Opmerking deelnemer: Belangrijk als de nieuwe projectleider ook een keer aansluit.

-Defensie is bezig met beleid genaamd 'Ruimte voor Defensie' waarin uitbreiding van laagvlieggebieden één van de onderdelen is. Er staat ook in beschreven dat ze kunnen kiezen voor het gebruik van bestaande gebieden waarbij defensie dan wel meer grip wil op ontwikkelingen in die gebieden. Uit contact met de Rijksvastgoeddienst (RVB, woordvoering namens defensie) blijkt dat dit een lange termijnontwikkeling is, dit zal waarschijnlijk pas zijn beslag hebben nadat vergunningverlening voor dit initiatief is afgerond. Onze verwachting dat het geen belemmering is

Windpark Rubeerdijk

voor ons idee. Belangen van verschillende ministeries (Defensie en Economische zaken bijvoorbeeld) kunnen strijdig zijn. Daar moeten ze onderling een oplossing voor vinden.

-Terugkoppeling deelnemer namens Stichting Brabantse Wal van een ingelast overleg met Pure Energie over het ecologisch onderzoek:

Pure Energie heeft diverse onderzoeken gedeeld en informatie aangeleverd over hoe ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd. Wij zijn benieuwd naar de ecologische invloed van meerdere windparken in deze buurt, Rubeerdijk/Auvergnepolder. Hoe houden jullie rekening dat er meerdere windparken bij elkaar komen? En hoe werkt de 1% mortaliteitsnorm daarbij? De vergunning kan voor 25 jaar zijn en in de paar jaar daarna wordt er slachtofferonderzoek gedaan. Maar daarna kunnen er nog veranderingen zijn in het aantal slachtoffers. Kan er nog worden ingegrepen dan?

Ook hebben we informatie gekregen over de pilot zwarte wiek (een maatregel die mogelijk bij kan dragen aan het verminderen van vogelslachtoffers. Op die manier heeft PE ons gevoed met antwoorden en hebben we nog vervolgvragen gesteld.

Details bespreken we wanneer we ecologisch onderzoek voor hebben liggen. En er staan vragen open, die PE nog per mail zal beantwoorden.

Gezondheidsaspecten bij een windpark:

Geluid: De buitenwerking-gestelde normen zijn opgesteld om hinder voor zoveel mogelijk omwonenden te beperken. Er zijn nieuwe normen in de maak door de rijksoverheid. Waarschijnlijk lager aantal decibel en een afstandsnorm. Het geluid komt vooral van de wieken, die veroorzaken een zoevende ruis. Omdat dit geluid als meer hinderlijk wordt ervaren dan bijvoorbeeld de ruis van een snelweg, zijn de normen ook strenger.

Het RIVM heeft onderzoek gedaan naar gezondheidsschade (in de voorbereidende mail en bij veelgestelde vragen op www.windparkrubeerdijk.nl staan links). Hinder is aangetoond, maar de relatie met negatieve gezondheidseffecten niet. Niet aangetoond maar wel goed onderzocht.

Op de website van de RIVM staat hoe ze onderzoek doen. Bijvoorbeeld het recente Nivel-onderzoek onder huisartsen die praktijk houden nabij windmolens. Geen relatie gevonden.

Andere manier van onderzoeken is 1 op 1-interviews, maar dat is heel subjectief. Aan de ene kan heb je een documentaire als die van Zembla met verhalen van mensen die hun huis 's nachts ontluchten, (bij windparken waar een technisch mankement zorgt voor ernstige geluidshinder) maar je vindt online ook interviews van individuen die het wel mee vinden vallen als ze er eenmaal staan.

Hinder is heel subjectief blijkt ook uit andere verhalen; aanleg A4 of inpoldering Flevoland worden genoemd als voorbeeld. Als je niet weg kunt, ga je het accepteren als nieuwe situatie. Dat wil niet zeggen dat je geen hinder hebt.

Vraag deelnemer: Kan het bij het geluid zo zijn dat je op bepaalde dagen boven het jaargemiddeld uitkomt?

A: Dat is in praktijk niet zo. De geluidsnorm is een gewogen gemiddelde over een jaar. De norm is 's nachts zwaarder dan overdag. Door de wegingsfactoren voor de avond- en nachturen (respectievelijk 5 en 10 decibel), kom je gemiddeld lager uit dan de norm. Voor het geluid dat de windmolen 's nachts veroorzaakt krijg je straffkorting. Bij harde wind draait de windmolen harder en maakt ie meer geluid. De momenten dat je het geluid het meeste ervaart, is als het windstil is op de hoogte van de mens, maar het wel waait in de luchtlaag waar de wieken draaien. (uitgebreidere toelichting: <https://pure-energie.nl/kennisbank/hoeveel-geluid-maakt-een-windmolen/>)

Als er echt geluidsoverlast is dan is er vaak sprake van een defect, dan willen we dat weten en oplossen.

Vraag deelnemer: De mensen die in het gebied wonen, kunnen bellen met klachten?

Windpark Rubeerdijk

A: Ja, en dat is niet beperkt tot mensen in gebied; iedereen mag contact opnemen. Daarvoor hebben we een contactpersoon. De contactgegevens zullen we ook delen met de omgeving. We kunnen op afstand ook de molens uitlezen voor onderhoud en geluidsmetingen. We proberen om problemen en klachten vroeg te signaleren en op te lossen. Uiteindelijk is het bevoegd gezag (gemeente of provincie) via de omgevingsdienst verantwoordelijk voor handhaving van de vergunning.

Lekkage van bijvoorbeeld smeermiddel is ongewenst en door de fabrikanten van windmolens al opgelost door gesloten systemen. We kunnen wel een keer laten zien hoe het er uit ziet, beneden in een molen.

Hoe werkt het?

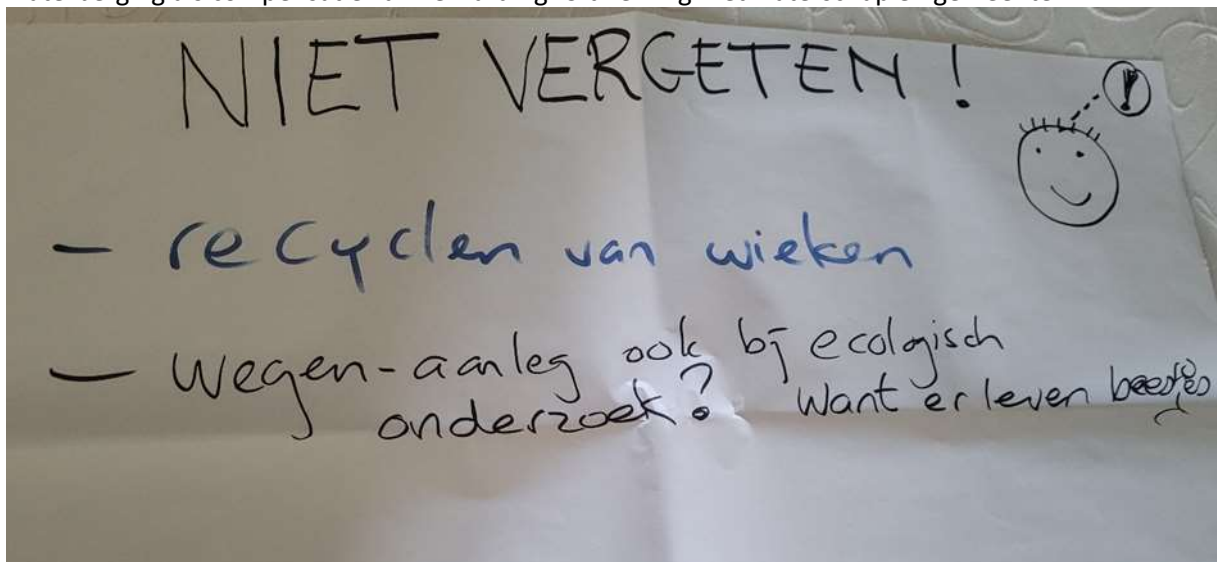
Bouwvoorbereiding; transport Hoe krijg je al die tonnen staal, beton en onderdelen hier op de dijk?

A: Het zal over snelweg of water naar de locatie verplaatst worden maar je zult altijd een laatste stuk moeten verharderen, vanaf elke molen moet er een ontsluitingsweg naar een toegangsweg. Voordat we gaan bouwen wordt er een heel plan gemaakt. Dat willen we ook met de omgevingsraad bespreken. Jullie kunnen daar vanuit jullie lokale kennis een waardevolle aanvulling op leveren. Er komen ook schouwen vooraf om te bepalen hoe de voorafgaande situatie is, zodat je kan weten wat de schade is na afloop en deze herstellen.

Over de aangelegde ontsluitingswegen en kabels maken wij afspraken over met de grondeigenaren. Onderhoud gaat meestal met een busje. Maar voor groot onderhoud of een calamiteit moet er een kraan kunnen komen. Dus er horen ook kraan-opstelplaatsen bij de aanleg en die blijven gedurende de looptijd liggen.

Ontsluitingswegen: Toevoegen aan ecologisch onderzoek, ivm bodemleven of dieren in een sloot, dijk of akkerland.

A: Dat is niet de kern van het ecologisch onderzoek dat nodig is voor de windmolens, we kunnen wel beoordelen of dit voldoende aan de orde komt in de opzet van het ecologisch onderzoek. Verder zijn losse vergunningen nodig voor bijvoorbeeld bomenkap. Vaak maken we ook een nieuwe waterberging als compensatie van verharding. Uitwerking met waterschap en gemeente.

Fundering: Onderzoek naar staat van de grond. Kwelwater bijvoorbeeld kan zorgen voor onverwachte gaten.

A: Dat moet nog in detail onderzocht worden. Elke ondergrond heeft zo zijn eigen eigenschappen en daar moet je rekening mee houden in de fundering en heipalen. Maar het is niet de eerste keer dat we op zeeklei bouwen.

Windpark Rubeerdijk

Opmerking deelnemer: Het gaat zorgvuldig, het is ingewikkelde materie en op alle vragen proberen jullie antwoord te geven. Alle opmerkingen die ik maak, zie ik ook terug in het verslag.

Opslag: batterijen bij een windpark zijn nuttig. We hebben er nog geen plan voor en als we een plan maken komen we eerst weer bij de omgeving.

Vraag: Als je gaat opslaan hoeveel vierkante meter heb je dan nodig?

A: Bij ons kantoor hebben we nu een batterij die ongeveer 1 zeecontainer groot inclusief alle installaties. Omdat we nog geen plan hebben is het moeilijk om te zeggen hoe groot opslag zou zijn. Dat hangt namelijk af van hoe je de opslag wilt gebruiken. Daarvoor is ook een aparte vergunning nodig. We informeren de omgeving en de omgevingsraad als we een plan hebben.

Functie van de batterij is maximaal vier uur overbrugging en een deel onbalans in het netwerk verhelpen. Vraag die eraan voorafgaat: kun je een batterij rendabel inzetten en zo ja op welke manier past het in dit project? Dan kijken of de bouw gelijktijdig kan met het windpark of dat later toevoegen beter uitkomt.

Tennet mag zelf geen batterij-opslag realiseren en heeft aan de markt gevraagd grote opslag te regelen bij hoogspanningsstations. Dat gaat om heel grote projecten, daar hebben wij het hier niet over.

Als we met een plan komen dan hebben we het daarin ook over landschappelijke inpassing. De kabels voor de netaansluiting zullen onder de grond naar het hoogspanningsstation lopen.

Nadeelcompensatie:

Als een initiatiefnemer een vergunning vraagt, is het aan de gemeente of provincie om deze te aanvraag te beoordelen. Als de vergunning verleend wordt, dan kan er door het handelen van de overheid een nadeel optreden in de omgeving. De omwonende kan zeggen tegen de overheid dat ze vergoed willen worden voor het deel dat niet valt onder het normaal maatschappelijk risico. De gemeente/provincie gaat de schade bepalen. De betreffende woningen worden getaxeerd en de mate van schade berekend. De gemeente of provincie legt in een overeenkomst met de initiatiefnemer vast dat de initiatiefnemer dan de schade betaalt aan de benadeelde.

Initiatiefnemer laat vóór de vergunningsaanvraag een risico-analyse doen om te zien wat er globaal betaald zal moeten worden. Omwonenden moeten zelf bij de overheid kenbaar maken na de vergunningverlening dat ze aanspraak maken op nadeelcompensatie. Pure Energie zal er aandacht aan besteden in de omgevingscommunicatie.

Ruim voor de vergunning, maar pas als de posities bepaald zijn kunnen wij visualisaties maken van de (waarschijnlijk definitieve) opstelling. Een van de deelnemers wil die visualisaties graag hebben vanaf zijn adres. Dit bieden we andere omwonenden ook aan.

Er zijn bij veel windmolen al planschades (sinds 1 januari 2024 heet dit nadeelcompensatie) uitgekeerd. We hebben overwogen om een andere situatie als voorbeeld te gebruiken. We kunnen echter geen gegevens delen van anderen. Ook kan een bedrag van een andere situatie, andere woning een verkeerde (te hoog of te laag) indruk geven.

Vraag deelnemer: Is nadeelcompensatie gerelateerd aan geluid? Zou een compensatie helpen bij acceptatie van de verandering?

A: De nadeelcompensatie heeft te maken met afstand en getaxeerde waarde. Acceptatie kan inderdaad optreden door (financieel) voordeel uit het project. Maar nadeelcompensatie valt vaak tegen, verwachtingen zijn vaak hoger. De omgeving lijkt meer baat te hebben van de andere geldstromen; omgevingsfonds, burentarief en lokaal eigenaarschap. Dat zijn voordelen die elk jaar weer terugkeren, anders dan de eenmalige nadeelcompensatie.

Windpark **Rubeerdijk**

Beperkingen door de radar van Woensdrecht

Als initiatiefnemer vragen wij aan TNO om posities te beoordelen. Plek, hoogte, rotordiameter en vorm van de gondel hebben invloed. Daar komt dan een mate van radarverstoring uit per positie. Die mag niet te hoog zijn. Dat is een harde belemmering in de bepaling van de posities.

We hebben acht verschillende onderzoeken laten doen door TNO, daar is inzicht uitgekomen dat er opstellingen (posities, hoogtes, molentypes) mogelijk zijn. We gaan nu eerst met andere onderzoeken andere belemmeringen uitsluiten en dan weer opnieuw de opstelling voorleggen aan TNO. Om te kunnen schuiven in het ontwerp van het windpark is het handig om verschillende posities te hebben die mogelijk zijn binnen de radar. Dan kan je als een positie door andere factoren, zoals geluid, slagschaduw of ecologie, minder gewenst is, schuiven met een windmolen.

Het is ook mogelijk om een windpark te ontwerpen met windmolens van verschillende hoogtes. Het moeten er minimaal drie zijn (van de provincie). We streven er naar om een windpark van drie tot vijf windmolens te ontwikkelen.

Volgende bijeenkomst

Donderdag 19 september (17.9 reserve)

Dinsdag 15 oktober (17.10 reserve)